

ГӨРД ПЕЧОРА

Газет леңны ВКП(б) Ізваса райком да райисполком

№ 65 (1386) Сентябрь 5-өд лун 1938 во

Тыртны тавога вөрлезан план содтөдөн!

Вөрлезөм ыжыд значеніеа хожајственнo - политическөј мог. Міянын заготовитөм вөр муно выль фабрикјас, заводјас, шахтајас, рудникјас, школајас, көртту стрөйтөм выль, мијан социалистическөј рөдиналыс обороспособностө нөшта јонмөдөм выль.

Вөрпромышленностын орудујтлыс контрреволюционнөј вредительскөј диверсионнөј группа, фашистскөј шпион да провокатор Иванов јурнөдөмөн да сылөн лакејјас Макејев, Полаков, Фјачков да мукөд банитјас ез-еща вред вөчны вөрпромышленностын Уна со сурс кубометр вөр најө сотисны, шыкөдисны. Тајө контрреволюционнөј вредительскөј шајкаыс став выныс зиліс орөдниміјан Комі АССР-са народнөј овмөслыс основнөј јуконсо—вөрпромышленност, воыс-воө орөдавліс вөрлезан да кылөдчан планјас, саботірујтлісны да орөдлісны вөрлезан ужјас механизирүјтөм. Најө став мерајасөн зилісны кыпөдны ужалыс јөз пөвсын коммунистическөј партијалы да советскөј властлы паныд недовольство, іздевајтчылісны рабочөјјас вылын, калечитлісны најөс, ез мынтавлыны уждон, ез лөсөдлыны колана условіејас.

Партијнөј организацијаслөдн, хожајственнөј организацијасса вескөдлысјаслөн могыс сын, медем јурнөдны рабочөјјас, колхозникјас, кылөдчысјас да вөрлезысјас возмөстчөмсө да збылыс котыртны вредительстволыс последствіејас бырөдөм вөсна тыш.

Талујја положеніе кылөдчөмын да вөрлезөм кежлө подготовителнөј ужјас нүдөм петкөдлө, мыј вредительстволөн последствіејасыс бырөдөбны зевна нөжөн.

Бостны көт подготовителнөј ужјас. План серті тани колө вөлі ужавны 262 мортлы да 50 вөвлы, а сентябр 1-ој лун кежлө ужалис сөмын 81 морт да 12 вөв. Талујја лун кежлө ез мөдөбны нөтти морт ни вөв Мошјуга, Мохча, Сізабск, Кельчіур сиктөветува колхозјас, а Гам сиктөветса јуралыс Ануфріев подготовителнөј ужјас выль јөз да вөв вын мөдөдөм куза пројавітис саботаж.

Колө пөјмитны, мыј кушөма лоас нүдөма подготовителнөј ужјас вөрлезөм куза, сөщөм лоас

өдыс вөрлезөмлөн.

Җик тырмытөма вөрпромхоз, а сиз-жө вөручасток-јасса вескөдлысјас өнөз ужалисны вөрлезысјаслы колана культурно-бытөвөј да жиљшщнөј условіејас лөсөдөм куза. Вывті омөла өнөз мунис вөрлезысјаслы олан местајас, ларокјас, лыдфысан керкајас, медпунктјас, пекарнајас стрөйтөм.

Јона уж өдыс вөрлезөмын мөдас завісітны вөрлезысјаслы сојан прөдуктајас лөсөдөмыс да најөс колана кад кежлө перебро-сітөмыс. Но колө шуны, мыј некымын лун мысті заводітчасны массовөј вөрлезан ужјас, а леспродторгса вескөдлысјас сөмын-на та јылыс мөвпалөны.

Леспродторглы да вөрпромхозлы кежлө өнөз үдтсөса вөчны кушөмкө выводјас колан вөса практи-кајасыс. Өд тіјандө пукөдөма вескөдлыны ыжыд кывккутана ужөн, сиз-кө ещажык колө пукавны асланы канцеларіјаясын да занімајтчыны волокітаөн, а петны масса пөвсө да сетны практикескөј отсөг.

Өнөз мијан район паста пөшти оз мун пыр ужалыс рабочөј кадр вөр овмөсө вербујтөм. Постојаннөј кадрын колө 200 морт, а ем сөмын 63 морт. Постојаннөј кадрө рабочөјјасөс вербујтөм самотөкөн оз арты. Вөрпромхозса производственнөј аппаратлы колө мунны колхознөј масса пөвсө, төлкөвөја разјаснитны СССР Совнарком бердса Економсоветлыс шуөмсө, і секи колхозникјас пөвсыс унаөн мунасны пөрөдчысјаслөн да кыскасысјасөн. Но і тајөн-на делөыс оз помае. Главнөјыс—колө достөјнөја встретітны вылыс вербујтөм рабочөјјасөс, лөсөдны најө ужалөм да өдөм выль колана условіејас, закрепітны најөс.

Міјан емөс вөр фронт вывса замөчателнөј стахановецјас: Габовјас, Улашевјас, Мішарінјас, Рочевјас да с. в., кодјас быд во-на тыртлісны ассыныс бөстөм көсјысөмјас да өні бөстисны 2—3 сурс кубометрјасөн пөрөдны экспортнөј вөр. Могыс сын, мед пыр сөдтыны стахановецјаслыс да ударникјаслыс лыд да налыс стахановскөј метода уж опытөсө вайөдны быд пөрөдчысөз, кыскасысөз.

Содтөдөн тыртны 1938-39 вөса вөрлезан план—тащөм мог быд партијнөј да беспартијнөј большевиклөн.

Кітајскөј војска-лөн јарјугыд вермөм

Август 31-өд лунө кітајскөј војска Жујган районыс асыввылынжык (Централнөј Кітај) шөдөдисны јарјугыд вермөм. Јапонөцјас вынуждөнөја бөрынтчисны квајт кілометр саяө, ыжыд вошөмјас терпітөмөн. Віөма да ранітөма 4 000 јапонөц. Кітајөцјас бөстисны 700 вөнтовка да уна пулем-јотјас.

—Тајерчжуан бөрын тајө медса ыжыд вермөм кітајскөј војскалөн.

(ТАСС)

Генлејновскөј провокаціја

Судетскөј областса пограничнөј районјасыс лок-овскөј агентјас Чехослова-кіяын—генлејновецјас нүдөдны террор антифашист-јаслы паныд. Колан лунјасө генлејновскөј штурмовикјас ускөдчисны 22 рабочөј—спортсменјас выль, кодјас локтисны Хомутов карын муныс антифашист-скөј демонстраціја вылыс.

Љиберец карын арестуј-төм генлејновецјаслыс аз-өма револьверјас запаснөј патронјасда. Љиберецкөј округувса генлејновскөј орга-низација снабжајтөма төд-чана частјас асланыс шленјас пыс дружіеөн «решајущөј событіејас дырји наступленіе случај выль».

(ТАСС)

Гуандун провин-ціјаын массөвөј војеннөј обученіе

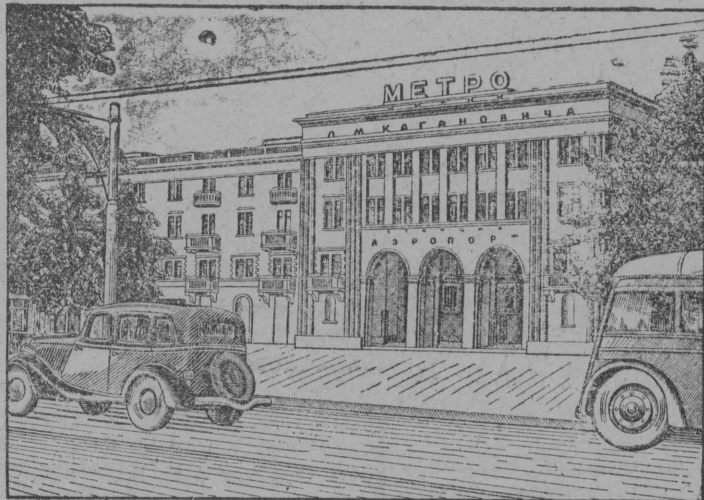
Гуандун кітајскөј провин-ціјаын населеніе пөвсын војеннөј обученіе пріні-мајтө массовөј характер. Некымын төлыс саяын са-мооборона отрядјас котыртөм куза лөсөдөм комітет нүдөб провинціјаса став ыжыд карјасын војен-нөј обученіејас.

Војеннөј обученіеөн шы-мыртөма 300.000 доброво-лец. План серті во помын војеннөј обученіеө дол-жен вужны 800.000 морт. Војеннөј властјас прімітис-ны решеніе, медем соз-дајтны резерв өті миллион морт лыдөн, кодөс позіс мобілізујтны быд кадө.

(ТАСС)

Мујас вылын, бригадајас пөвсын со-циалистическөј ордјысөм да стаханов-скөј двіженіе котыртөмөн, став убо-рочној машинајас бура іспөльзујтөмөн да вошөмјаскөд тыш нүдөмөн—регы-дөн ештөдны һан ідралан ужјас.

ВЫЛЬ МОСКВА
Метролыс Гор'ковскөј радиус леңөм.

Ріс. вылын: Ленинградс өј шоссе вылыс метролө і «Аэропорт» станціја.

Молбөжса кылөдчысјаслөн собраніе

Август 31-көд каркын мунис молбөжса кылөдчысјаслөн өтувја собраніе. Собраніе вылын вөлі 150 морт.

Собраніе вылын кылөд-чысјас прімітисны резолю-ціја, көні гіжө:

«Мі, генералнөј молбөж-са кылөдчысјас нөшта јон-жыка паскөдам социалистическөј ордјысөм да стахановскөј двіженіе да мөдам ужавны сиз, кыз ужалөны кылөдчөмын ударникјас да стахановецјас А. Н. Подор-ов, А. Філіппов да А. А. Ро-чева јортјас».

—Молбөж генералнөј за-панө вайөдөм бөрын,—воө шуө прімітөм резолюціја-ын,—мі мөдам ужавны пур-јасан ужас вылын сиз, ме-дөм сентябр 15-өд лун кеж-лө помавны став вөр кылөдан ужјас да вөрсө сет-ны мијан социалистическөј фабрикјаслы да заводјаслы.

Тајө лөд медбур воца-кывјөн народ врагјаслөн—троцкістско-бухаринскөј, буржуазно-националистическөј бандітјаслөн став вы-лазкајаслы, кодјас зыльны бөстны ужалыс јөзлыс шу-

Тајө собраніе вылыс-жө уна кылөдчысјас бөстисны ас выланыс көсјысөмјас. «Севернаја коммуна» кол-хозыс кылөдчан ужјас вы-лын ужалыс бригадаса кылөдчысјас бөстисны ас вы-лө көсјысөм ужавны кылөдчан ужјас помастөч вы-лын прөизводителноста ужөн да ас бөрсаныс коріс-ны социалистическөј ордјысөмө «Гөрд Ухта» колхоз-са дас морта бригадөс.

Собраніе бөрын вөлі кылөдчан ужјас вывса бур ужалысјасөс, стахановец-јасөс, ударникјасөс премі-рујтөм. Прөмірујтөмајас пөвсын: Х. С. Габов («Га-жа јаг» колхоз), А. Н. По-доров (Чапајев німа кол-хоз), Ј. А. Гемјашкін («Се-вернаја Коммуна» колхоз), М. С. Рочев («Севернаја Коммуна» колхоз), А. А. Ро-чева («Гөрд Ухта» колхоз), М. А. Хөзаінов («Бригадир» колхоз), Т. М. Вітазев («Комсомолец» колхоз) да мукөдјас, кодјас кылөдчан ужјас вылын збылыс пет-көдлісны стахановскөј уж-лыс методјас.

Срокис воэ мынтисны сельхозналог

Кельчіур сиктөветува «Выль өлөм», «Правильный пур» да «Красный косар» колхозјасса колхозникјас: д. А. Канев, М. Је. Канев, Је. Ів. Канев, Іп. Нік. Канев, А. П. Канева, С. А. Канев, Ф. М. Бабіков, В. В. Філіппов, К. А. Філіппов, М. Іг. Сметанін, І. Гр. Вокујев, В. А. Воку-јев да М. А. Вокујев ав-густ 25-өд лунө мынтисны ассыныс сельхозналог сро-кыс воэ да 100 прөцент вы-лө.

Тајө колхозникјасыс ко-рөны став Ізва районувса ужалыс јөзөс вөччыны ас бөрсаныс.

д. І. Вокујев.

Сиз-жө срокис воэ да ставнас мынтисны 1938-өд вөса сельхозналог Наша сиктөветува «Ші пјатілет-ка» колхозса колхозникјас—Міх. Петр. Бабіков, П. Је. Берентјев да М. К. Те-рентјева.

П. Чупров,

1938 во выlö Сöветскöй Социалистическöй Республикајас Сојузса јединöй государственнöй бјуджет јылыг

Финансјас куза ССР Сојузса Народнöй комиссар А. Г. Зверев јертлөн доклад

(Продолженіе, заводчöмсö вiзöд 64 №-рыг)

Таво вылын капиталнöй ужаслөн основнöй аслыспöлöслуныс сын, мыј материалјас да средствојас медвогза öчередын вескöдöбны ештöдан стројкајас выlö, мыј должен обеспечитны 1938 воын основнöй фондјас действејо пыртöм колöм вöса серти пöшти öти да жыпöв унжык. 1938 воын строителствöса работникјас вогö правителствöи сувтöдöма зев важнöй мөгчынтыны строителствöлыс донсö сметнöй фондјас серти 7 прöчентыс не ешажык да кыпöдны уж производителност 17 прöцент выlö. Тајö заданіесö олдöм пöртöм выlö емöс став условіејасыс.

Колö сiз-жö лöсöдны болшевицкöй пöрадок проектно-сметнöй делöын. Промышленнöй строителствöи проектно-сметнöй делö бурмöдöм јылыг СССР-са СНК-öн таво вылын примитöм решеніе вескöдöма став проектно-сметнöй делö вужвыдöны бурмöдöм выlö, меöса воз, проектно-сметнöй документјаслыс проектлыс содержаніесö упрöститöдн.

Проектно-сметнöй делöын пöрадок лöсöдöмкöд радыс СССР-са СНК индiс меропріјатіејас промышленнöй строителство финансирујтöм упор'адочитöм куза.

Капиталнöй строителствöјас финансирујтöм куза СССР-са СНК-öн неважөн вынсöдöм выlö правілојас урчитöны строителство финансирујтан став пöрадоксö вужвыдöны бурмöдöм.

Места вывса спецбанкјас да финансовöй органјас долженöс топыда матыстчыны стројкајас быдлуна нуждајас дiнö, лöсöдны пыркаöса вiзöдöм пышкöсса ресурсјас мобілизујтöм бöрса, нудöны чорыд кон-

троль капиталнöй строителство выlö лöзöм средствојас правіло рöскöдујтöм бöрса.

1938 воын индысö хозорганјаслыс оборотнöй средствојас 8,9 мiлліард шайт выlö содтöм, сы лыдын бјуджет шцöт вестö—5,4 мiлліард шайт.

Хозорганјас воын öти меöса серјознöй мөг—оборотнöй средствојас правіло использујтöм.

СССР-са СНК-лөн таво са феврал 5-öд лунса решеніедн лöсöдöма МТС-јасöс финансирујтан выlö пöрадок. Машино-тракторнöй станціјајаслыс рöскöдјасöс тырвыlö примитöма государственнöй бјуджет выlö да сiзи бырöдöма финансирујтöмын уна лыда источникјасöс. Лöсöдöма зумыд финансирујтöм база МТС-јаслыс. 1938 во вылын МТС-јасöс финансирујтöм выlö ассигнујтöма 7 мiлліард квајтöсо ветымын мiлліон шайт.

СССР-са СНК бердса Економическöй Сöвет шöктöм серти Наркомземöс пöрöдн неправіло жукеылыны тракторјас да вiзму ужалан мукöд машинајас республикајасö, крајјасö да областјасö, неправіло планирујтчылыны крајјаслы да областјаслы производственнöй заданіејас да абу нудöмылöма бјуджетнöй средствојас раскөдујтöм бöрса контроль. Контроль абутöм вайöдiс сетчö, мыј машино-тракторнöй станціјајаслөн да совхозјаслөн 1937 воын вöлины гырыс убыткајас. СССР-са СНК бердса Економ Сöветöн примитöма уна решеніејас, кодјас бурмöдöны машино-тракторнöй станціјајаслыс да СССР-са Наркомземлыс ужеö. Тајö шумјасыс Наркомземöн пöртеöны оломö вывти нöж-јö.

Социально-культурнöй рöскöдјас финансирујтöм

Сöмын сталинскöй кык пјатилеткајасö просвешеніе да зоввiзалун кутöм выlö СССР-са государственнöй да местнöй бјуджетјас куза рöскöдјас составитiсны 84 мiлліард шайт гöгöр. 1938 вöса государственнöй планöн культурнöй строителство куза индысöс зев тöдчана быдöм. Государственнöй да местнöй бјуджетјас куза таво социально-культурнöй меропріјатіејас выlö рöскöдјас составитöны 31,4 мiлліард шайт, 1937 во серти 5,9 мiлліард шайт выlö, либö 23,3 прöцент выlö унжык. Бöрја даc во чöжөн социально-культурнöй меропріјатіејас выlö государственнöй да местнöй бјуджетјас куза рöскöдјас содiсны кыпöв. Тавыс кыңи культурнöй мөгјас выlö гырыс рöскöдјас вöчöны профсојузнöй, кооп-

перативнöй да общественнöй организацијајас. Культура выlö бјуджетыс да бјуджет ортыса источникјасыс затратајаслөн общöй објомыс 1938 воын лöб 42 мiлліард шайт дорыс унжык.

Социально-культурнöй строителство финансовöй планын основнöй места бостöны просвешеніе выlö рöскöдјас. 1938 во жежлö најöс установитöма 21 мiлліард шайт мында, 1937 вöса 16,3 мiлліард шайт пыдi. Начальнöй, неполнöй средней да средней школајасын велöдчысјаслөн лыдыс таво вылын воiс 33 мiлліон мортöз. Вышöй образованіе јукöнын мијан страна сiз-жö шöдöдiс јона тöдчана успехјас. Лöб тырмана вiставны, мыј мијан странаса вузјасын велöдчысјаслөн лыдыс јона унжык герма-

нијаса, италијаса, англијаса, францијаса да јапоніјаса учебнöй заведеіејасын öтыв бостöм став студентјас лыд серти.

Сöветскöй вышöй учебнöй заведеіејасын велöдчыс кызын студентјасыс обеспечивајтöдны стипендијадн. Стипендијадн ыждаыс составлајтö 130 шайтсаң первој курсјасса студентјаслы да 200 шайтöз тöлыс старшöй курсјасса студентјаслы.

Гырыс средствојас—3.775 мiлліон шайт—Сојузнöй республикајасса бјуджетјас куза сетöны кадрјас даcтöм выlö, меöсö педагогическöй да медицинскöй кадрјас даcтöм выlö.

Тöдчымöн содöны дошкoльнöй воспитаніе выlö

Сојузнöй республикајаслөн государственнöй бјуджетјас да местнöй бјуджетјас

Ленинско-сталинскöй националнöй политіка подув вылын социалистическöй республикајаслыс öдiз разви-вајтöм обеспечивајтöс зев важнöй факторјас радын ыжыд тöдчанлун кутö јединöй государственнöй бјуджет. 1938 вöса сојузнöй

рöскöдјас.

Государство ассигнујтö зев гырыс средствојас зоввiзалун кутöм выlö. Здравоохраненіе выlö государственнöй да местнöй бјуджетјас куза 1937 воын рöскöдјас составитiсны 6.827 мiлліон шайт. 1938 воын здравоохраненіе выlö индöма рöскöдујтны 8.076 мiлліон шайт, кодi 1937 во серти лöб 1.249 мiлліон шайт выlö, либö 18,3 прöцент выlö унжык.

Мамјасöс да кагајасöс охранајтöм куза меропріјатіејас выlö 1938 воын индысö рöскöдујтны 1.382 мiлліон шайт. Уна челада мамјаслы пособијејас мынтöм выlö таво вылын индöма ассигнујтны 900 мiлліон шайт.

бјуджетыс республиканскöй да местнöй бјуджетјасö сетö 17.955 мiлліон шайт.

Сојузнöй республикајаслыс государственнöй да местнöй бјуджетјас 1938 во выlö лöсöдöма ташöм балансовöй iтогјасöн:

(Мiлліон шайтјасын.)

	1937 в. отчот	1938 в. бјуджет	содöма % 0'0"
РСФСР	18.862	21.407	13,5
Украинскöй ССР	5.191	5.977	15,1
Белорусскöй ССР	1.099	1.167	15,7
Азербайджанскöй ССР	762	916	20,2
Грузинскöй ССР	917	1.065	16,1
Армянскöй ССР	338	388	14,8
Туркменскöй ССР	395	441	11,4
Узбекскöй ССР	1.140	1.315	15,3
Таджикскöй ССР	363	443	22,0
Казахскöй ССР	1.153	1.281	11,1
Киргизскöй ССР	266	347	30,5

Сојузнöй республикајас куза ставыс 30.396 34.747 14,3

Тајö даннöјјасыс петкöдлöны, мыј сојузнöй республикајас да меставыса сöветјас распор'ажатчöны 34,7 мiлліард шайта суммабн.

Сојузнöй республикајас пыыс бјуджетыс меöса јона содö Киргизскöй ССР-лөн. 1937 воын тајö республикалөн бјуджетыс составлајтiс 266 мiлліон шайт, а 1938 воын—347 мiлліон шайт, содö 30,5 прöцент выlö.

Революцијадз Киргизја вöли зев јона бöрö колöм царскöй колоніјадн. Царизм гырыс феодалјаскöд, манапјаскöд да байјаскöд öтвылыс пöшшадатöг нартитiс киргизскöй гöл iзöдс.

Сöветскöй власт каdö, торjөн-нин сталинскöй кык пјатилетка војасö, Киргизскöй ССР-лөн овмöсыс шедöдiс зев гырыс успехјас. Вылыс лöсöдöма крупнöй промышленност. Стрöйтöма уна даc промышленнöй

предпріјатіејас, электро-станціјајас. Реконструірујтöма iзшом промышленност. Киргизја öни iзшомсö 1913 вöса серти сетö 11 пöв унжык. Став крестана овмöсјас пыыс 92 прöцент гöгöр öтывтöма колхозјасö. Кöза плöшшад бöрја даc воiн содiс 454 сурс гектарсаң 1 мiлліон гектарöз. Киргизскöй ССР-са мујас вылын ужалöны 55 МТС, кодјас орын ем 3964 трактор, 484 комбайн, уна со автомашинајас.

Киргизскöй народлөн культура јукöнын успехјасыс гырысыс гырысöс. Революцијадз киргизјас пöвсын грамотнöјјас лыдысылыны прöцент жыңыс неуна унжык. Странаын вöли сöмын 100 школа, кöни велöдчылыны царскöй чиновникјаслөн да байјаслөн пiжаныс. Öни республикаын ем 1786 начальнöй да средней школајас, 12 техникум, 3 вуз да некымын научно-

исследователскöй учрежде-ніејас.

Ленинско—Сталинскöй националнöй политіка öтывтiс Сöветскöй Сојузса народјасöс уна националностјаса братскöй семјаö да пöртiс мијанлыс националнöй окраинајасöс јона развiтöй промышленноста да вiзму овмöса зорiзалыс республикајасö.

Сојузнöй республикајасса бјуджетјас куза народнöй овмöс финансирујтöм выlö рöскöдјас примитöма 6.852 мiлліон шайт, 1937 во серти сiзö содö 11,2 прöцент выlö.

Социально-культурнöй меропріјатіејас выlö рöскöдјас

Республиканскöй да местнöй бјуджетјас куза социально-культурнöй меропріјатіејас выlö 1938 воын рöскöдјас 1937 вöса серти содöны 20,3 прöцент выlö.

Просвешеніе выlö рöскöдјас республиканскöй да местнöй бјуджетјас куза 12.804 мiлліонсаң 1937 воын содöны 15.059 мiлліон шайтöз 1938 воын, либö содö 17,6 прöцент выlö, социальнöй обеспеченіе выlö—1.251 мiлліон шайтсаң 2.049 мiлліон шайтöз, либö содö 63,8 прöцент выlö.

Здравоохраненіе выlö Сојузнöй республикајасса да местнöй бјуджетјас куза (своднöй бјуджет) 1938 во выlö индысö 6.932 мiлліон шайт, 1937 во серти содö 17,5 прöцент выlö.

Колö пасыны, мыј оз став республикајасын чорыда нудöсы олдöм бјуджетнöй дисциплина.

1938 воын управленческöй рöскöдјас планирујтöгн Узбекскöй да Азербайджанскöй республикајасса Наркомфинјасöн тöдчымöн вöли кыпöдöма управленческöй рöскöдјас.

Емöс ас вöлаөн штатјас да окладјас содтöм куза фактјас. Сiзи, Азербайджанскöй ССР-ын практикујтчö персональнöй окладјас лöсöдалöм, кодi вайöдiс тöдчымöнја перерасходјасö.

Кыскö ас вылас выиманіе Сојузнöй республикајасса капиталнöй строителствöјасын бјуджетнöй дисциплина грубö нарушајтöм.

Став тајö фактјасыс требујтöны финансöвöй органјасыс ревизионно-контрольнöй уж јонмöдöм.

Сöветскöй Сојузлыс оборона финансирујтöм

Сыкöд iтöдöны, мыј мушарса народјас вестын кызи некор-на матын да реалнö öшöдчiс фашистскöй агрессорјасöн дастан выл

(Помсö вiзöд 3-öд листбок).

Фінансјас куза ССР Сојузса Народнѳ комиссар А. Г. Зверев јорт докладлѳн пом

мїрдѳвѳј војналѳн угроза, Советскѳј правїтелство дугдывтѳг јѳнмѳдѳ мїјан страналыс оборонеспособностѳ. Војна вермас заводїтчыны лубѳј лунѳ, вїчыстѳг, сы вѳсна, мы, кызї вїставлїс Сталїн јорт, „ѳнї војнајас оз јѳзѳдыны. Најѳ прѳстѳ заводїтчѳны“.

Јапонскѳј војеншїна бѳрја лунјасѳ вѳчалїс Хасан ты дорын советскѳј террїторїа вылѳ уна лыда провокацїоннѳј усласѳмјас. Јапонскѳј регуларнѳј частјаслѳн советскѳј террїторїа вылѳ сужѳм ем јапонскѳј војеншїнаѳн Јапонїјасѳ Советскѳј Сојузлы паныѳ војнаѳ кыскыны зїлѳм. Советскѳј Сојуз решїтелнѳ да последователнѳ нудѳ мїрнѳј полїтїка, ердѳдалѳ фашистскѳј государствојаслыс захватнїческѳј полїтїкасѳ.

Советскѳј мїрнѳј полїтїка вескѳдѳма ѳе сѳмын Советскѳј странаѳс дорјѳм вылѳ, но і став странајасѳс дорјѳм вылѳ, человекескѳј култураѳс фашистскѳј варварствоѳс дорјѳм вылѳ. Аслас пышкѳсса вынїѳрѳн јѳн, сталїнскѳј пјатїлетка војасѳ зев јѳна јѳнмѳм Советјаслѳн страна ем мїрлѳн главнѳј дорјѳс.

„Мїјан ортсыса полїтїканым гѳгѳрвоана,—вїставлїс Сталїн јорт мїјан партїја XVII сјезд вывса отчѳтнѳј докладын.—Сїјѳ ем мїр кутан да став странајаскѳд торговѳј отношенїејас јѳнмѳдан полїтїка. СССР оз мѳвпав угрожајтны кодлыкѳ да—торјѳннїн—ускѳдчыны кодкѳ вылѳ. Мї сулалам мїр вѳсна да дорјам мїрлыс фелѳ. Но мї ог полѳј угрозајасыс да даѳѳѳ војна ѳзтысјас удар вылѳ вѳчавїзны ударѳн“. (Куза ѳужалан бурнѳј аплодїсментјас).

Советскѳј Сојуз вына да

некодѳн вермытѳм. Сылѳн выныс мїјан уна националнѳста государствоѳн, став народјаслѳн орѳдны вермытѳм дружбаѳн, социализм фелѳлы, большевїстскѳј партїјалы да ужалыс человекесволѳн велїкѳј вождѳ да учїтел Сталїн јортлы масајаслѳн помтѳм преданнѳстын (Ставѳн сувтѳны. Горѳдѳмјас: „Велїкѳј Сталїнлы—ура!“). Бурнѳј аплодїсментјас), вынїѳра социалистїческѳј економїканы да Советскѳј Сојузлыс оборонеспособностѳ дугдывтѳг јѳнмѳдѳмын.

Медым нѳшта јѳна јѳнмѳдны Советскѳј Сојузлыс вынїѳрсѳ, СССР-са Верховнѳј Совет Сессїјалы вынсѳдѳм вылѳ представїтѳм бјуджетын 1938 во кежлѳ инѳма ассїгнованїејасѳ Оборона куза Наркомат да Војенно-Морскѳј флот куза наркоматјас смета куза 27 мїлїарѳ шат. (Бурнѳј аплодїсментјас).

Тајѳ ассїгнованїејасыс нѳшта чорыджыка јѳнмѳдасны мїјан рѳѳналыс оборонеспособностѳ да локлоѳ сылы, кодї зїлас вїдлыны Советскѳј оружіеыс вынсѳ! (Бурнѳј аплодїсментјас).

Став советскѳј народ сувтас Советскѳј Сојузлыс вѳрѳдѳны пѳштѳм границајасѳ вїзѳм вылѳ. Зверемѳм имперїалїстјас да војна ѳзтысјас провокацїјајас вылѳ мїјан страна дас вѳчавїзны пасвартана ударѳн. Ковмаскѳ, коммунистїческѳј партїја да рафѳетана вождѳ Сталїн јорт гѳгѳр ѳтувчѳм став советскѳј народ сувтас стѳн моз социалистїческѳј рѳѳїнаса рубејасѳ да кузас дорјаны ассыс свобѳда да незавїсїмоѳт. (Ставѳн сувтѳны. Горѳдѳмјас: „Мед олас Сталїн јорт! Ура!“ Бурнѳј аплодїсментјас).

Кїтајын војеннѳј фѳјствїејас

Централнѳј Кїтајса фронтјас вылын главнѳј војеннѳј операцїјајас воѳза ног мунѳны Јанцзы јулѳн лунвыв берѳ полѳн.

Жујчан рајонын јапѳнецјас безуспешнѳја стремїтчѳны пырны кїтајскѳј обороннѳј лїнїјасѳ, кодї нахофїтчѳ карсан кык кїлометр асыввылынжык. Танї јапонскѳј атакајас ѳтбївајтчѳны. Кїтајецјас вѳчїсны смелѳј контратака да јапѳнецјаслы нанесїтїсны серјѳзѳвѳј пораженїе.

Нањкан рајонын јапѳнецјас мѳдїсны вѳчны наступленїе бї улын, но вѳлїны татыс вѳтлѳмаѳс.

Испанїјаса фронтјас вылын

Централнѳј фронт вылын Естремадурскѳј туј рајонын республиканецјас август 31-ѳд лунѳ взорвїтїсны ѳекымын мїна, кодјас вѳлїны пуктѳмаѳс мјатежнїкјас укrepленїе улѳ.

Сынѳдѳввыса тышын Кабес фел Бугеыс рытыв-лун

Нањкан улын јапонцы вылыс прїменајтїсны снарѳадјас, ѳтравлајушѳј вѳшцествојасѳн. Ыжыѳ вошѳмјас вылѳ вїзѳдтѳг кїтајецјас вїзѳны ассыныс позїцїјајас.

Јанцзы јулѳн војвыв берѳг вылын тышјас мунѳны переменнѳј успехѳн Хуанмеја дорын.

Војвыв Кїтајын Хенан провинцїјын јапонскѳј колѳнна—3.000 морт, кодї провїгајтчѳ рытыввыв направленїе куза, бостїс Мынсїан да наступајтѳ Венсїан вылѳ (кыкнањ пунктис Хуанхе војвыв берѳг вылын). (ТАСС).

вылын, республиканскѳј лѳтчїкјас ускѳдїсны кујїм фашистскѳј самолет. Республиканскѳј їстребїтелјас асланыс базаѳ локтїсны ѳекушѳм воштѳмјасѳг.

Мукоѳ фронтјас вылын ѳекушѳм вежѳмјас абуѳс. (ТАСС)

гнїја кадѳ ужалыс јѳз пѳвсын бесѳдајаслѳн прїмернѳј темајас

1. Којмѳд пјатїлетка го- сударственнѳј зајѳм (пер- вој воѳа выпуск) јылыс.

Государственнѳј зајѳмјаслѳн целјас да мојјас СССР-ын да капїталїстїческѳј странајасын. Советскѳј зајѳмјаслѳн тырвыѳ народнѳј характер. Государственнѳј зајѳм—СССР-ын промышленнѳст, транспорт, вїзму овмѳс, фїнансјас кыпѳдѳмлѳн да Којмѳд пјатїлетка олѳмѳ пѳртѳмлѳн вына оруфїе. Мїјан социалистїческѳј рѳѳїналыс оборонеспособност јѳнмѳдѳмын государственнѳј зајѳмјаслѳн рѳл. Государственнѳј зајѳм да странаѳн културнѳј строїтелство. Зајѳм вылѳ гїжеѳмлѳн условїејас.

2. Сојузнѳј да автономнѳј советскѳј социалистї- ческѳј республикајасса Вер- ховнѳј Советјасѳ бѳрјы- ѳѳмјаслѳн їтогјас.

Бѳрјыѳмјаслѳн резултатјас јылыс сојузнѳј да автономнѳј республикајасса Централнѳј їзбрїтелнѳј комїсїјајаслѳн јудртѳмјас. Коммунистјас да беспартїнѳјјас сталїнскѳј блоклѳн выл јарјугыѳ победа. Бѳрјыѳмјаслѳн їтог—советскѳј народ морално-полїтїческѳј ѳтувјалунлѳн, ужалыс јѳзлѳн Ленин-Сталїн партїја гѳгѳр сплѳтїтчѳмлѳн вына фѳмонстрацїја.

3. Ленинлѳн—Сталїнлѳн партїја—СССР-ын соци- ализм победајаслѳн органи- затор да руковѳдїтел.

Ставсојузса коммунистїческѳј (большевикјас) партїја—социалистїческѳј строј паскѳдѳм да јѳнмѳдѳм вѳсна тышын ужалыс јѳзлѳн передѳвѳј ѳтрѳад СССР-са ужалыс јѳз став организацїјајаслѳн руковѳдїшѳј јадро. Большевикјас партїјалѳн народнѳј массакѳд їтѳѳдјаслѳн жугѳдны пѳштѳм крепылун.

Большевикјас партїјалѳн ленинско-сталїнскѳј ѳтувја-

лун да партїнѳј раѳјаслѳн кѳрт дїсциплїна, ленинизмлы верност, народлѳн став врагјас дїнѳ мїрїтчытѳмлун, партїјалѳн беспартїнѳј масајаскѳд ѳрјавлытѳм їтѳѳ—ВКП(б) вынїѳрлѳн да непѳбѳдїмоѳстлѳн залѳг.

Сталїн јорт—мїрын зїк ѳтї подлїнно—демократїческѳј Конституцїјалѳн творец. Сталїн јорт—СССР Верховнѳј Советса да сојузнѳј да автономнѳј Советскѳј Социалистїческѳј Республикајас Верховнѳј Советјасса первој депутат.

4. 1938 воѳа урожај їд- ралѳм јылыс СССР Со- јузса Народнѳј Комїссар- јас Советлѳн шубмјас да уборѳчнѳј кампанїејѳн мојјас.

1938 воѳа урожај їдралѳм јылыс ССР Сојузса Народнѳј Комїссарјас Советлѳн шубм.

„Быѳ воѳ 7-8 мїлїарѳ пуд нанѳ вѳсна!“ сталїнскѳј лѳзунг олѳмѳ пѳртѳм вѳсна тыш. Вїзму овмѳс областын вредїтелство грѳмїтѳм да 1938 воын ыжыѳ урожај бостѳм вылѳ предпосылкајас лѳсѳдѳм. Колѳм воѳа уборѳчнѳј кампанїе дырса ѳшїбкајас тѳбвылын кутѳм да сїѳс не лѳзѳм. Вынјас правїлнѳја сувтѳдѳм да фелѳјас чѳткѳја организутѳм, механистїческѳј да жївѳј таглоѳј вынјас да транспортнѳј средствојас тырвыѳ їспѳлзујтѳм, стахановскѳј двїженїе паскѳдѳм, медбур стахановецјаслыс опытјасѳ паскѳдѳм, уборѳчнѳј машинајаслыс проїзвѳдїтелнѳст кыпѳдѳм, оператївнѳја вескѳдѳлѳм решажтѳ уборѳчнѳј кампанїејылыс успех. Вошѳмјаскѳд, урожај їдралѳмын вылын качество вѳсна тыш. Социалистїческѳј урожај вїзѳм. Урожај образѳѳѳја їдралѳм, вїзму овмѳс продуктајас сѳајтѳм куза государство воын ѳбязательствојас ставнас да срок кежлѳ тыртѳм—мој МТС-јасса, совхозјасса да колхозјасса вескѳдлысјаслѳн,

вїзму овмѳсса воынмуныс-јаслѳн, став колхознїкјаслѳн да совхозјасса работнїкјаслѳн. 1938 воѳа обїлнѳј урожај да колхознїкјас зажїточностлѳн воѳѳ кыптѳм.

Агїтаторјаслы да пропагандїстјаслы лїтература

Первој темалы: јул 2 лунса „Правда“ газетлѳн передѳвѳј: Народнѳј зајѳм. Којмѳд пјатїлетка государственнѳј зајѳм лѳзѳм јылыс СССР-са ЦК-лѳн шубм. А. Зверевлѳн статѳа: СССР-ын зајѳмјас.

„Большевик“ 1938 воѳа 13-ѳд номер—передѳвѳј: Советскѳј Сојузын зајѳмјас. А. Зверевлѳн статѳа: Советскѳј государстволѳн бјуджет.

Мѳд темалы: „Правда лѳн“ јун 15 лунса передѳвѳј: Коммунистјас да беспартїнѳјјас с т а л и н с к ѳ ј блоклѳн замечателнѳј победа. „Правдалѳн“ јун 23 лунса передѳвѳј: Всенароднѳј празнїк воѳвылын. „Правдалѳн“ јун 24 лунса передѳвѳј: Ленинско-сталїнскѳј националнѳј полїтїкалѳн торжество. Н. Швернїклѳн статѳа: Патриархалышїнасанѳ социализмѳр. Јун 25 лунса „Правдаѳн“ І. Хохловлѳн статѳа: Россїјскѳј федерација. Јун 28 лунса „Правдалѳн“ передѳвѳј: Советскѳј патриотїзмлѳн гранѳїознѳј фѳмонстрацїја. Јун 29 лунса „Правда“ газетын РСФСР-са да Украинаса Централнѳј їзбрїтелнѳј комїсїјајаслѳн јудртѳмјас.

Којмѳд темалы: І. В. Сталїн—ССР Сојузса Конституцїја јылыс. Советјаслѳн Ставсојузса Чрезвычайнѳј VIII сјезд вылын 1936 воѳа нојабр 25 лунѳ доклад. ВКП(б) ЦК-лѳн партїздат. 1937 во.

І. В. Сталїн—Москва карса Сталїнскѳј їзбрїтелнѳј округса бѳрјысысјаслѳн предвыборнѳј собранїе вылын 1937 воѳа декабр 11 лунѳ реч. ВКП(б) ЦК-лѳн партїздат. 1937 во.

А. А. Жданѳв—Ленинскѳј предначертанїејас пѳртѳма олѳмѳ. ВКП(б) ЦК-лѳн партїздат. 1938 во.

Ѓ. І. Јежѳв—Горкѳвскѳј Ленинскѳј їзбрїтелнѳј округса бѳрјысысјас собранїе вылын реч. ВКП(б) ЦК-лѳн партїздат. 1937 во. Закавказїеја важ работѳјаслѳн велїкѳј Сталїн јылыс вїстјас. „Молодаја гвардїја“. 1937 во.

Ѓѳлѳд тема: І. В. Сталїн—воынмуныс комбајнерјас да комбајнеркајаслѳн совешшанїе вылын реч. ВКП(б) ЦК-лѳн партїздат. 1937 во.

„Правда“—јун 25 лунса передѳвѳј: Отлїчнѳја нудѳны урожај їдралѳм.

Јун 24 лунса „Правда“—1938 воѳа урожај їдралѳм јылыс ССР Сојузса Народнѳј Комїссарјас Советлѳн шубм.

Г. Орѳжѳнїкїѳѳе нїма „Запорожстал“ Комбїнат- са доменшїкјас успешнѳја осваївајтѳны выл мошш- нѳј домна, кодї пѳлтѳма мајын.

Рїс. вылын: доменнѳј цехса началыкѳс вежыс, СССР Верховнѳј Советса депутат Р. В. Белан наблудажтѳ выл домнаѳн чугун сывѳдѳм бѳрса.

